

Reoveepuhastusjaamades ei ole võimalik reoveest eemaldada kõiki kemikaale ja ravimijääke.

Reoveepuhastid on disainitud eemaldama reoveest toitaineid ja orgaanilist ainet, mitte aga ohtlikke aineid nagu ravimijääd ja mikroplastik.

Toimi järgnevalt:

Ära viska tualetipotti kemikaale, ravimeid või muud prügi. Vii kasutamata ravimid apteeki ning ohtlikud kemikaalid selleks ettenähtud ohtlike jäätmete kogumispunkti.

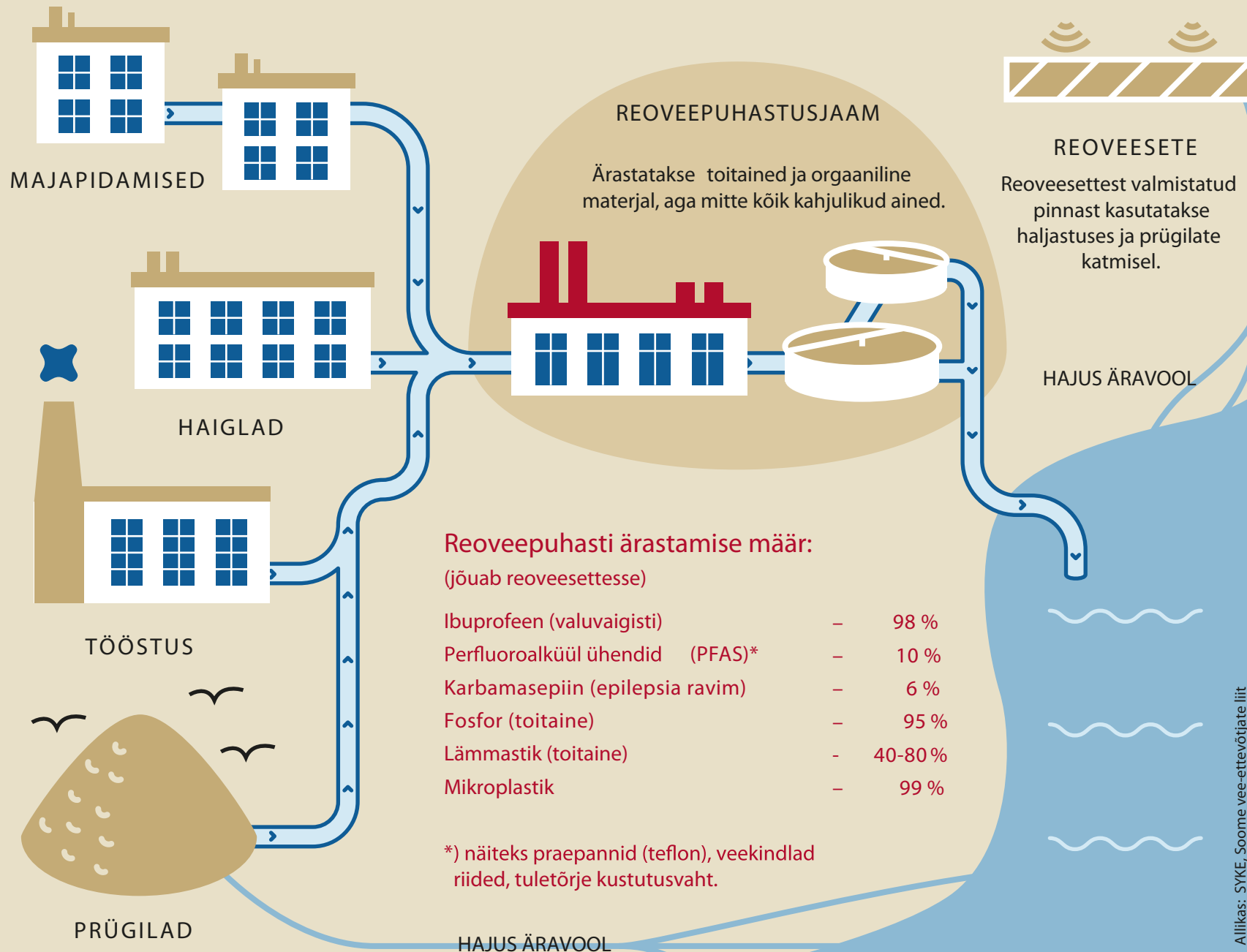

S Y K E

Soome Keskkonnainstituut

www.syke.fi/en-US

Mida eemaldatakse reoveest reoveepuhastusjaamades?

Paljud Soome lahe vees esinevad kemikaalid pärinevad meie igapäeva elus kasutatavatest esemetest.

Näiteks vabanevad riiete pesemisel erinevad tulekindlad materjalid, mikroplastik ja perfluoroalküül ühendid.

Toimi järgnevalt:

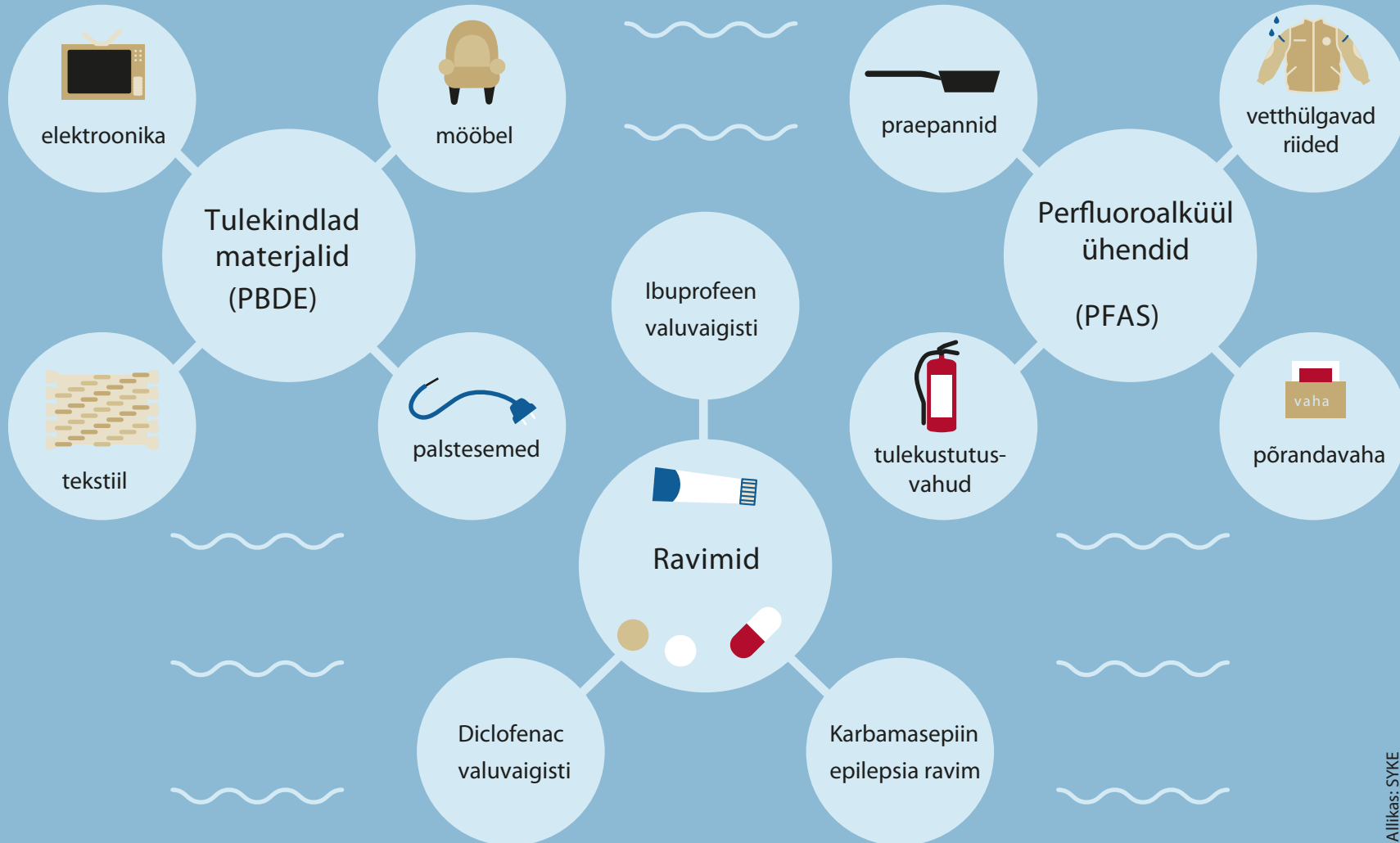
Kasuta ökomärgisega tooteid. Ökomärgis tagab, et antud toote valmistamisel ei ole kasutatud ohtlikke kemikaale. Eelista uute riiete ostmisele taaskasutust. Juhul, kui siiski ostad uusi riideid, eelista neid, mis on toodetud Euroopa Liidus.

S Y K E

Soome lahe veest võib leida tuhandeid kemikaale

Ained, mis pärinevad meie igapäevaelust: puhastusvahendid, ravimid, elektroonika ja tekstiil.

Keskkonnas olevad toksiinid avaldavad mõju aastakümneid.

Euroopa Liidus on registreeritud üle 13 000 kasutuses oleva kemikaali. Uusi, mille mõju keskkonnale me veel ei tea, lisandub üha juurde.

Kasutusest eemaldamine või kasutamise piiramine on oluliseks meetmeks ohtlike ainete keskkonda sattumise vähendamisel.

Toimi järgnevalt:

Tee endale selgeks, milliseid kemikaale sa oma igapäevaelus kasutada. Kasuta vaid neid tooteid millel on keskkonnasertifikaat.

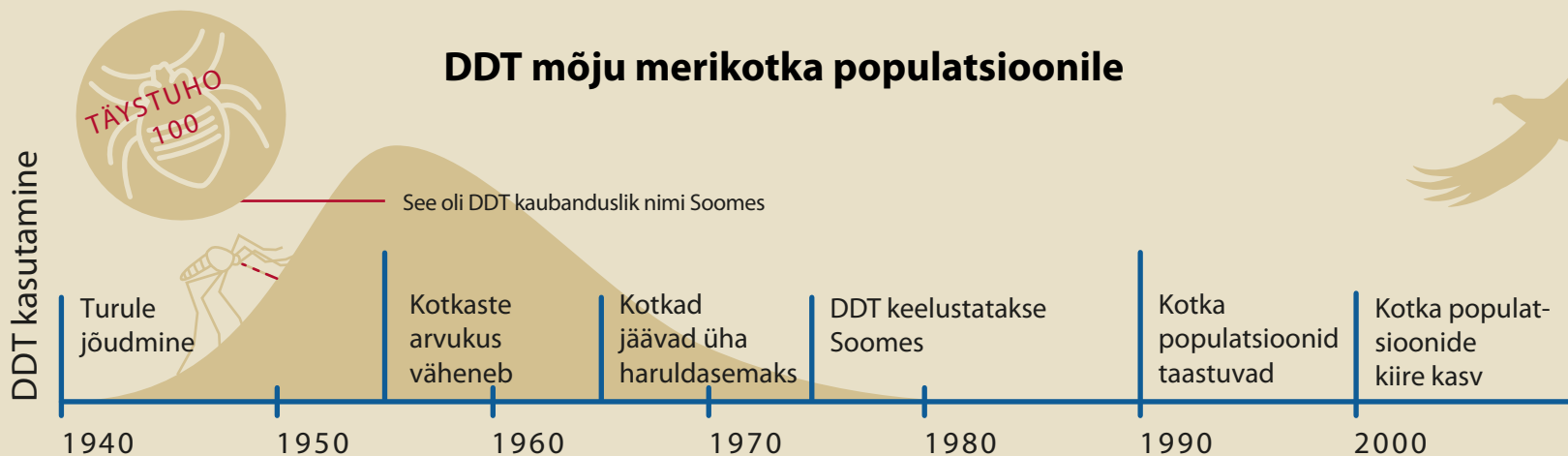
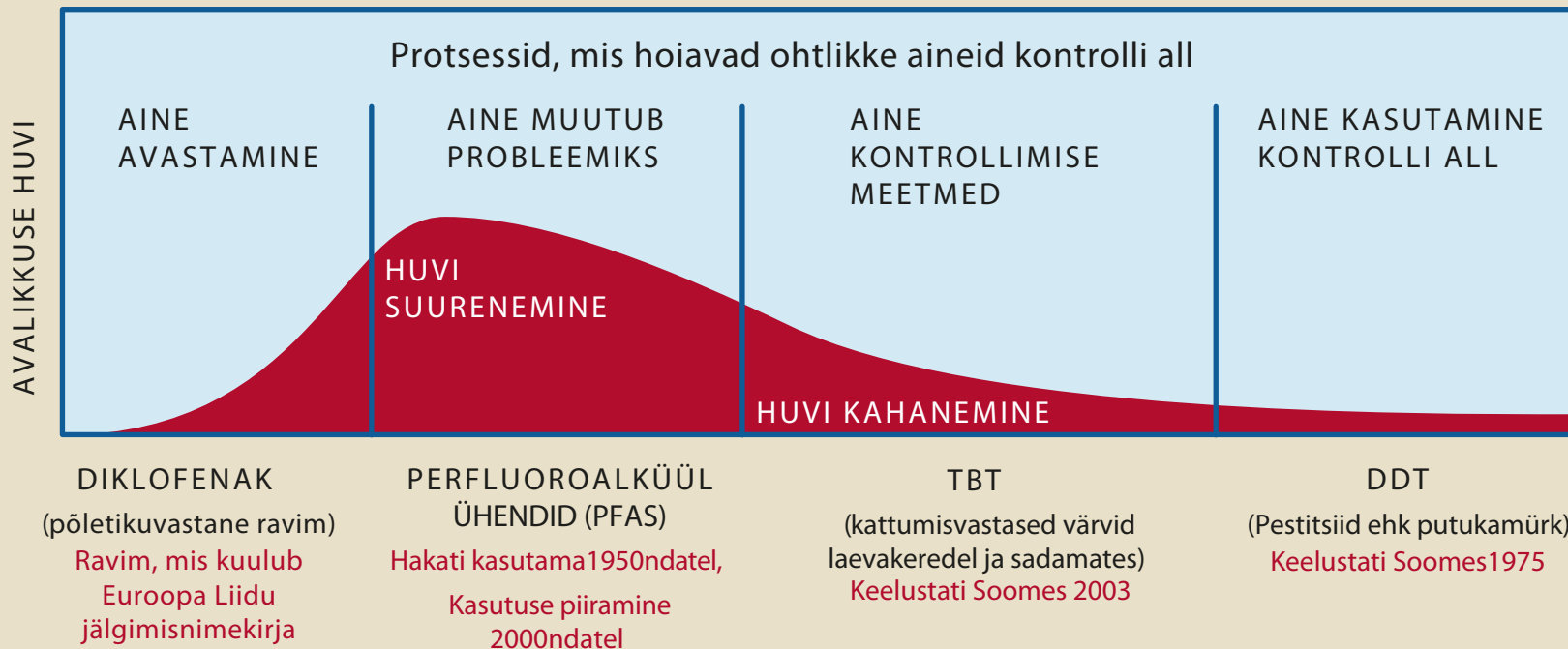
SYKE

Soome Keskkonnainstituut

www.syke.fi/en-US

Ohtlike ainete eluiga

Klassikaliste keskkonnamürkide, nagu putukamürgi DDT, sisaldus väheneb tasapisi, kuid pidevalt lisandub keskkonda uusi kahjulikke ühendeid.

*) Põhjus: DDT mõjul õhenes kotka munade koor

Ravimeid on pidevalt merre lastud ning need mõjutavad mereorganisme.

Ravimid jõuavad merre, sest reoveepuhastusjaamad ei ole disainitud kõikide ohtlike ainete eemaldamiseks reoveest.

Toimi järgnevalt:

Vii kasutamata ravimid apteeki. Ära viska kasutamata ravimeid tualetipotti või prügikasti. Osaliselt läbivad ravimid reoveepuhasti ning kujutavad ohtu mereorganismidele.

S Y K E

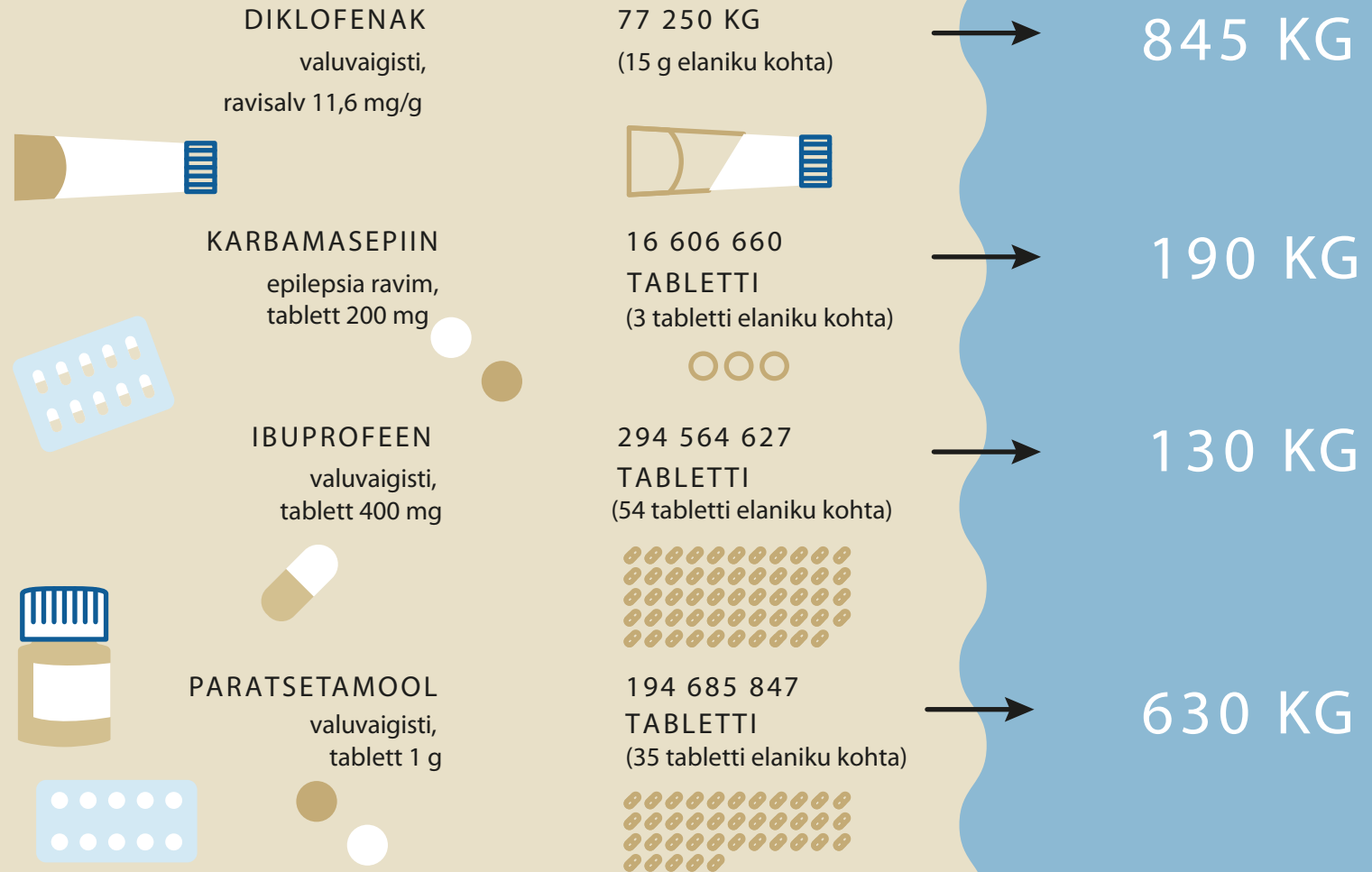
Soome Keskkonnainstituut
www.syke.fi/en-US

Soome vetesse jõuab igal aastal tuhandeid kilogramme ravimijääke

Tänapäevased reovee puhastamise meetodid ei võimalda kogu ravimijääkide täielikku eemaldamist. Kõik, mis jääb puhastatud vette, voolab merre.

Soomes 2014. aastal kasutatud ravimid

Ravimite kogus, mis jõudis 2014. aastal merre

Soome lahe kalad omastavad

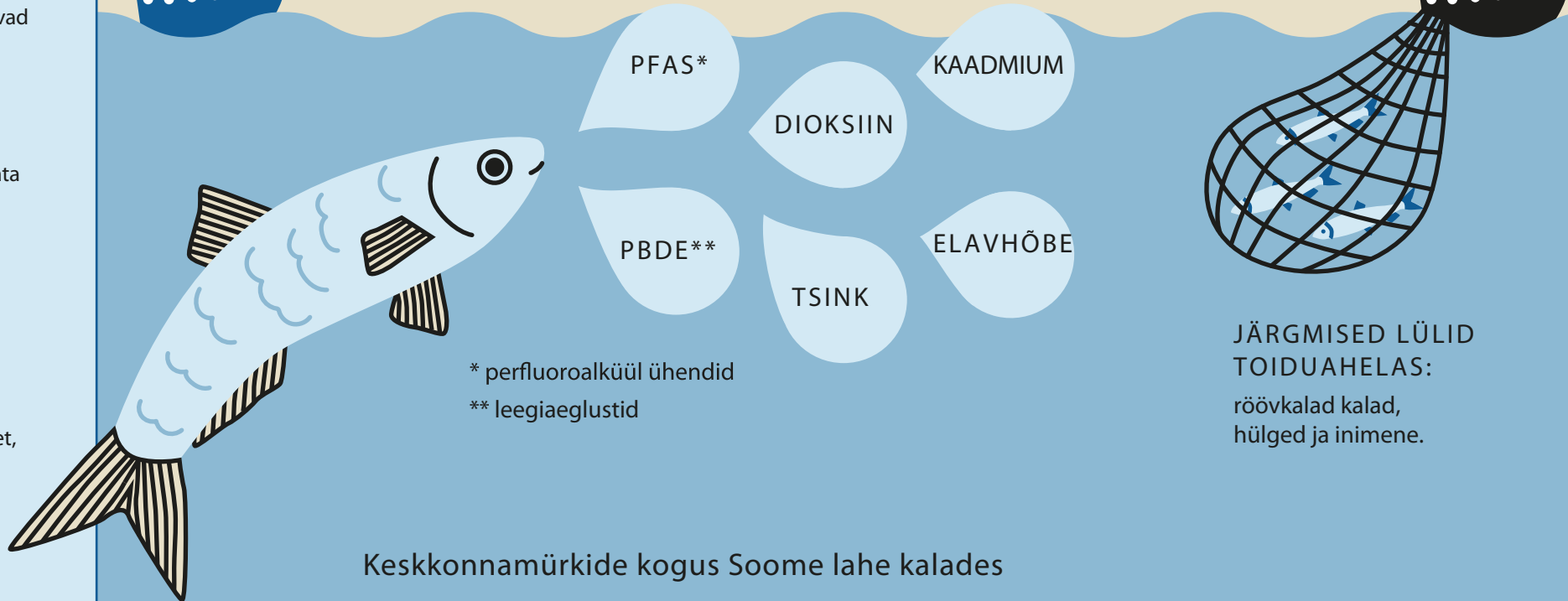
Millist kala sa viimati söid?

Ohtlikud ained akumulereuvad kaladesse. Mitte kõik sünteetilised ained ei too kaasa kala tarbimise piiranguid ega mõjuta kalu negatiivselt. Sellele vaatamata kanduvad kõik ained toiduahelas ülespoole, jõudes lõpuks inimeseni.

Toimi järgnevalt:

Ära söö merest püütud lõhet, suuremõdulist räime või haugi sagedamini kui 1-2 korda kuus.

oma toidust leegiaeglustina kasutatavaid ühendeid, ravimijääke ja klassikalisi keskkonnamürke.

* perfluoroalküül ühendid

** leegiaeglustid

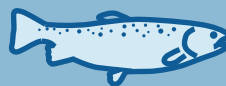
JÄRGMISED LÜLID
TOIDUAHELAS:
röövkalad, hülged ja inimene.

Keskkonnamürkide kogus Soome lahe kalades

Kas maksimaalne inimtarbimiseks lubatud tase on ületatud?

INIMTARBIMISEKS
LUBATUD
MAKSIMAALNE TASE

LÕHE

AHVEN

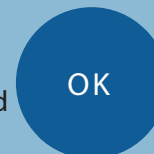
RÄIM

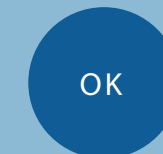
Elavhõbeda sisaldus
0,5 mg / kg

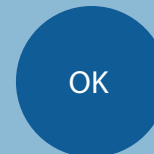
...kuid teised
suured röövkalad
on problemaatilised

...kuid sageli on
probleemiks
järvedes

Dioksiini sisaldus
6,5 ng / kg

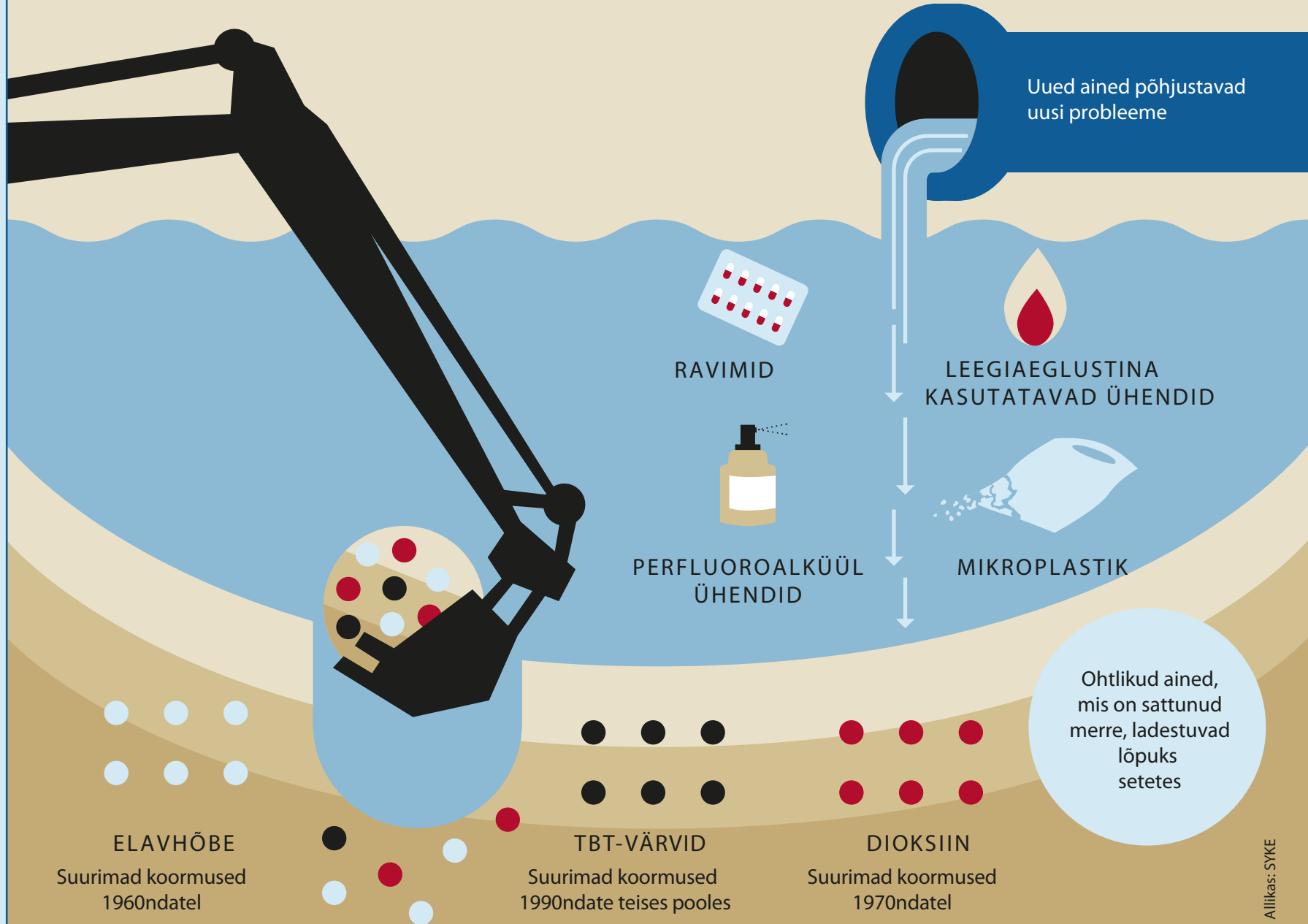
SYKE

Viimastel kümnenditel on ohtlikud ained ladestunud setetes.

Klassikalised keskkonnamürgid ladestuvad järk-järgult sügavamale settesse.

Merepõhja süvendustööde käigus võivad settesse ladestunud mürgid vabaneda uuesti vette ja sealt edasi jõuda toiduahelasse.

Setted: ohtlike ainete hoidlad

SYKE

Ohtlikud ained ladestuvad aeglaselt setetes, kus need ei mõjuta enam mereorganisme.

Ohtlike ainete kasutamise reguleerimine kahandab nende ainete sattumist merre.

Samal ajal võetakse kasutusse üha uusi sünteetilisi aineid. Meil puuduvad teadmised nende uute ainete või nende laguroodtide ja teiste ainete koostoime mõjude kohta.

SYKE

Setteproovid peegeldavad ajalugu

